

DATUM: 09. 05. 2022

Příspěvky do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu

Pojištění pohledávek z vkladů v Evropské unii a stanovení příspěvků do systému pojištění pohledávek z vkladů se řídí směrnicí 2014/49/EU (dále jen „směrnice DGS II“), o systémech pojištění vkladů, která je v ČR transponována novelou zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech (zákon č. 375/2015 Sb.) s účinností od 1. ledna 2016.

Dne 22. září 2015 vydal Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) **Obecné pokyny k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů** ([EBA/GL/2015/10](#), dále jen „pokyny EBA“). Česká národní banka potvrdila v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení č. 1093/2010, že se těmito pokyny hodlá řídit.

Výše příspěvku úvěrové instituce (banky a družstevní záložny) a pobočky banky z jiného než členského státu (dále jen „pobočka“)¹ do Fondu pojištění vkladů (dále jen „FPV“) závisí na výši krytých pohledávek z vkladů evidovaných vůči dané úvěrové instituci nebo pobočce (definovaných v § 41ca odst. 4 zákona o bankách, dále jen „kryté pohledávky z vkladů“) a na jejím celkovém rizikovém profilu. Podle směrnice DGS II se rizikově vážené příspěvky vybírají alespoň 1x ročně, až do dosažení minimální požadované výše prostředků ve FPV odpovídající 0,8 % krytých pohledávek z vkladů (této výše musí být dosaženo nejdéle do 3. července 2024²). Podle § 41ca odst. 4 zákona o bankách se příspěvky stanoví i po dosažení minimální výše prostředků ve FPV. Kromě pravidelných příspěvků je navíc možné v případě potřeby vyžádat od úvěrových institucí a poboček i mimořádné jednorázové příspěvky.

ČNB do 31. května stanoví roční výši příspěvků úvěrovým institucím a pobočkám (nenulová výše příspěvku bude stanovena těm úvěrovým institucím a pobočkám, vůči nimž byly v předchozím kalendářním roce evidovány kryté pohledávky z vkladů³). Příspěvek se stanoví v Kč a zaokrouhlí se

¹ Pobočkou se pro účely stanovení příspěvku rozumí pobočka banky z jiného než členského státu v souladu s definicí v § 1 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, tedy pobočka zahraniční banky, která má sídlo ve státě, který není členským státem Evropské unie ani smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

² Podle bodu 20. pokynů EBA „pokud kumulované výplaty přesáhnou 0,8 % pojištěním krytých pohledávek z vkladů, může být tento termín prodloužen o další 4 roky.“

³ V případě nově vzniklých úvěrových institucí a poboček, za které nejsou k dispozici údaje za celý předcházející kalendářní rok, se zohlední údaje, které jsou k dispozici, nejdéle však za 4 po sobě jdoucí čtvrtletí.

na celé číslo. Úvěrová instituce a pobočka příspěvek zaplatí v Kč do **30. června** příslušného roku ve prospěch Garančního systému finančního trhu (GSFT).

Pokud prostředky ve FPV dosahují minimální požadované výše odpovídající 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, ČNB stanoví příspěvky tak, aby jejich celková výše v příslušném roce odpovídala hodnotě 0,045 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček. V případě, že prostředky ve FPV nedosahují minimální požadované výše, ČNB stanoví příspěvek tak, aby požadované výše prostředků ve FPV bylo dosaženo v souladu s § 41ca odst. 5 zákona o bankách postupem uvedeným níže. Pokud prostředky ve FPV nepostačují k vyplacení zákonem stanovených náhrad, stanoví ČNB mimořádné příspěvky.

Výše příspěvků do FPV se stanoví níže uvedeným postupem:

1. Stanoví se **roční cílová úroveň příspěvků** (*Annual Target Level, ATL*).

a) Pokud aktuální výše prostředků FPV je nižší než 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, použije se vzorec:

$$ATL = \frac{0,008 \cdot CD - ADGSF}{TLY - t + 1} \cdot mae;$$

kde:

<i>CD</i>	... aritmetický průměr celkových stavů krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček k ultimům 4 čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího roku, kdy se příspěvky stanoví (v Kč),
<i>ADGSF</i>	... výše prostředků ve FPV sdělená ČNB podle § 41ca odst. 1 zákona o bankách,
<i>t</i>	... kalendářní rok, ve kterém se ATL stanoví,
<i>mae</i>	... koeficient pro zohlednění vlivu hospodářského cyklu, ⁴
<i>TLY</i>	... kalendářní rok, ve kterém má být dosaženo výše prostředků FPV odpovídající alespoň 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, určený v souladu s § 41ca odst. 5 zákona o bankách ⁵ , tedy tak, aby jmenovatel

⁴ Např. 0,750 = snížení ATL_{GL} o 25 %, 1,250 = zvýšení o 25 %. Hodnota koeficientu se stanoví stejným způsobem, jako pro účely stanovení příspěvků do Fondu pro řešení krizí. Vypočítá se jako součet neupravené hodnoty „*mae*“ (bez příspěvku cyklu), která se vždy rovná 1, a příspěvků hospodářského cyklu a finančního cyklu. Příspěvek hospodářského cyklu se odvíjí od průměrné hodnoty mezery výstupu (MV) za poslední 4 známá čtvrtletí a 4 následující čtvrtletí podle prognózy ČNB zveřejňované ve Zprávě o inflaci. MV představuje průměr hodnot mezery výstupu spočtené pomocí Cobbovy-Douglasovy produkční funkce a Kalmanova filtru. Příspěvek finančního cyklu se odvíjí od průměrné hodnoty Indikátoru finančního cyklu (IFC) za poslední 4 známá čtvrtletí. Vývoj hodnoty IFC je zveřejňován ve Zprávě o finanční stabilitě. Konečná hodnota koeficientu „*mae*“ se zaokrouhlí na 3 desetinná místa a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách.

⁵ § 41ca odst. 5: „Poklesne-li objem prostředků ve FPV pod hodnotu 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, stanoví ČNB roční sazbu příspěvků a koeficient upravující celkovou výši ročních příspěvků tak, aby objemu prostředků ve FPV ve výši 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů bylo dosaženo v přiměřené době, nejpozději do 5 let od konce kalendářního roku, ve kterém k tomuto poklesu došlo, v závislosti

ve vzorci pro ATL byl v roce, kdy ADGSF poklesla pod 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, roven⁶:

- i) celému číslu v intervalu od 1 do 6, pokud ADGSF je rovna alespoň 2/3 z 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů;
- ii) číslu 7, pokud ADGSF je menší než 2/3 z hodnoty 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů.

b) Pokud aktuální výše prostředků FPV je vyšší nebo rovna 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček, použije se vzorec:

$$ATL = 0,00045 \cdot CD ;$$

kde: CD ... aritmetický průměr celkových stavů krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček k ultimům 4 čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího roku, kdy se příspěvky stanoví (v Kč).

c) V případě stanovení mimořádného příspěvku se hodnota ATL stanoví s ohledem na výši nedostatku prostředků ve FPV a aktuální okolnosti v souladu s § 41cc zákona o bankách tak, aby celková výše stanoveného mimořádného příspěvku nepřekročila v kalendářním roce 0,5 % objemu krytých pohledávek z vkladů⁷. Česká národní banka výši ATL pro mimořádné příspěvky uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

na objemu chybějících prostředků ve FPV. Pokud objem prostředků ve FPV poklesne pod 2/3 z hodnoty 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů, stanoví ČNB roční sazbu příspěvku a koeficient upravující celkovou výši ročních příspěvků tak, aby objemu prostředků ve FPV ve výši 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů bylo dosaženo do 6 let od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k tomuto poklesu.“

⁶ TLY se určí v prvním roce, kdy ADGSF klesla pod cílovou úroveň 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů; v dalších letech se již použije tento údaj TLY, ledaže došlo k dalšímu poklesu ADGSF, který by odůvodňoval úpravu výpočtu, nebo ADGSF odpovídá alespoň 0,8 % objemu krytých pohledávek z vkladů. **Pro příspěvky v roce 2022 se použije TLY = 2028.**

⁷ Za výjimečných okolností může být stanovena i vyšší sazba mimořádného příspěvku. Může se tak stát, že roční cílová úroveň příspěvků bude vyšší, nebo naopak nižší, než by odpovídalo cílové úrovni podle vzorce v pokynech EBA, což je nicméně v souladu s pokyny, které toto umožňují v bodě 21, resp. 20:

„21. Směrnice 2014/49/EU v žádném případě nebrání členským státům v nastavení vyšší cílové výše ani v tom, aby stanovily, že systém pojištění vkladů může od členských institucí požadovat příspěvky ex ante i po dosažení cílové výše, aby byl splněn cíl uvedený v odst. 17 písm. c).“

„20. Termín pro postupné dosažení cílové výše stanovený v čl. 10 odst. 2 směrnice 2014/49/EU nepřesáhne 10 let. Pokud kumulované výplaty přesáhnou 0,8 % pojištěním krytých pohledávek z vkladů, může být tento termín prodloužen o další 4 roky. V uvedeném časovém rámci by měly být příspěvky co nejrovnoměrněji rozloženy v čase, a to až do dosažení cílové výše, avšak s řádným přihlédnutím k fázi hospodářského cyklu a dopadu, které procyklické příspěvky mohou mít na finanční pozici členských institucí.“

Zákon umožňuje i individuální snížení příspěvku vybraným osobám, u kterých by mimořádný příspěvek mohl ohrozit likviditu nebo solventnost, nebo prodloužení splatnosti z obvyklých 3 pracovních dnů od doručení rozhodnutí na 6 měsíců, a to i opakovaně (§ 41cc odst. 5 a 6 zákona o bankách).

Koeficient „mae“ se v případě mimořádných příspěvků nestanoví.

2. Stanoví se **roční sazba příspěvků** (*Contribution rate, CR*), která určuje potřebnou výši příspěvku na 1 jednotku kryté pohledávky z vkladu, podle vzorce:

$$CR = \frac{ATL}{CD} ;$$

kde: *ATL* ... roční cílová úroveň příspěvků,
CD ... aritmetický průměr celkových stavů krytých pohledávek z vkladů všech úvěrových institucí a poboček k ultimům 4 čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího roku, kdy se příspěvky stanoví (v Kč).

Hodnota CR se zaokrouhlí na 5 desetinných míst a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách (v procentním vyjádření, tj. na 3 desetinná místa).

3. Stanoví se výčet **indikátorů rizika** a jejich hodnoty pro jednotlivé úvěrové instituce a pobočky. Přehled indikátorů rizika je uveden v příloze č. 2 úředního sdělení⁸. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
4. Stanoví se **individuální rizikové skóre** jednotlivých indikátorů (*Individual Risk Score, IRS*), v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Výsledná hodnota se pro účely dalšího výpočtu zaokrouhlí na 2 desetinná místa. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
5. Stanoví se **celkové rizikové skóre** pro jednotlivé úvěrové instituce a pobočky (*Aggregate Risk Score, ARS*), v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Výsledná hodnota se pro účely dalšího výpočtu zaokrouhlí na 2 desetinná místa. V případě mimořádného příspěvku tento krok není relevantní.
6. Vypočte se **celková riziková váha** (*Aggregate Risk Weight, ARW*) v souladu s přílohou č. 1 úředního sdělení. Mezní hodnoty ARW vycházejí z rizikových vah stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (CRR) pro expozice vůči úvěrovým institucím s externím úvěrovým hodnocením, kde je rozsah rizikových vah od 20 % do 150 %. Pro stanovení mimořádných příspěvků se použijí rizikové váhy stanovené pro účely výpočtu posledních řádných příspěvků⁹. Hodnota ARW vypočtená v % se v souladu s úředním sdělením zaokrouhlí na 2 desetinná místa. Pro další výpočet se takto stanovená hodnota ARW převede z procentního vyjádření na desetinné číslo (dále se již nezaokrouhuje, tj. použije se hodnota se 4 desetinnými místy, např. 0,1234 pro ARW = 12,34 %).

⁸ Metodika bude v roce 2023 upravena, mj. v návaznosti na nařízení (EU) 2019/876 (CRR2) - např. v pákovém poměru poboček se místo aktiv použije celková hodnota expozice stanovené podle nařízení 2015/62 a bude zaveden ukazatel NSFR. Zároveň bude provedena celková recalibrace nastavení vah indikátorů a mezi a případně další změny v návaznosti na plánovanou revizi směrnice DGS II (podle čl. 19 odst. 5 uvedené směrnice) a pokynů EBA obsahujících metodiku pro stanovení příspěvků.

⁹ Pokud nebyla riziková váha stanovena, použije se průměr rizikových vah úvěrových institucí a poboček, kterým riziková váha stanovena byla, ledaže by bylo vhodnější stanovit ARW jiným postupem (např. v případě přeměny osoby po stanovení výše řádných příspěvků použít ARW právního předchůdce nebo v případě sloučení průměrnou ARW sloučených osob váženou objemem krytých pohledávek z vkladů, apod.).

7. Vypočtou se **neupravené rizikově vážené příspěvky** (*Unadjusted Risk-based Contributions, URBC_i*) podle vzorce:

$$URBC_i = CR \cdot ARW_i \cdot CD_i;$$

- kde: CR ... roční sazba příspěvků (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem),
 ARW_i ... celková riziková váha úvěrové instituce nebo pobočky „i“ (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem),
 CD_i ... aritmetický průměr stavů krytých pohledávek z vkladů úvěrové instituce nebo pobočky „i“ k ultimům 4 čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího roku, kdy se příspěvky stanoví (v Kč; v případě mimořádných příspěvků se použijí hodnoty jako pro účely stanovení ATL).

8. Vypočte se **vyrovnávací koeficient (μ)**, který je pro všechny úvěrové instituce a pobočky v daném roce stejný a zvyšuje nebo snižuje vypočtenou výši jednotlivých příspěvků tak, aby bylo dosaženo cílové úrovně příspěvků pro daný rok. Jeho hodnotu uveřejní ČNB na svých internetových stránkách. Stanoví se podle vzorce:

$$\mu = \frac{ATL}{\sum URBC_i};$$

- kde: ATL ... roční cílová úroveň příspěvků,
 $URBC_i$... neupravený roční rizikově vážený příspěvek úvěrové instituce nebo pobočky „i“.

Hodnota koeficientu μ se zaokrouhlí na 5 desetinných míst a ČNB ji uveřejní na svých internetových stránkách (uveřejňuje se hodnota vyjádřená v %; pro další výpočet se takto stanovená hodnota převede z procentního vyjádření na desetinné číslo a dále se již nezaokrouhluje, tj. použije se hodnota s 5 desetinnými místy, např. 0,12345 pro $\mu = 12,345$ %).

9. Vypočte se **roční upravený rizikově vážený příspěvek** úvěrové instituce nebo pobočky (*Contribution, C_i*) podle vzorce:

$$C_i = URBC_i \cdot \mu;$$

- kde: $URBC_i$... neupravený roční rizikově vážený příspěvek úvěrové instituce nebo pobočky „i“,
 μ ... vyrovnávací koeficient (použije se hodnota vyjádřená desetinným číslem).

10. Úvěrové instituci nebo pobočce, vůči níž nejsou evidovány žádné kryté pohledávky z vkladů podle § 41ca odst. 4 zákona o bankách, se příspěvek do FPV stanoví v nulové výši.
11. V případě rozdělení úvěrové instituce se výsledné výše příspěvků pro existující osoby zapojené do dané přeměny stanoví jako podíly na výši ročního upraveného rizikově váženého příspěvku vypočítaného výše uvedeným postupem v poměru, v jakém jsou jejich průměrné kryté vklady za čtvrtletí, za která je pro ně tento údaj k dispozici. Pokud není k dispozici, použije se údaj o

aktuální výši krytých vkladů dostupný v době výpočtu příspěvku. Není-li vykázan, použije se hodnota vyžádaná orgánem dohledu.

Není-li výše uvedeno jinak, použije se údaj zaokrouhlený na celé Kč.

Hodnota CD se stanoví obdobně jako pro účely přílohy č. 2 úředního sdělení jako aritmetický průměr hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího roku, s přesností na 2 desetinná místa. Pokud jsou u některé úvěrové instituce nebo pobočky k dispozici údaje pouze za kratší období, použije se průměr stavů k ultimům čtvrtletí, za která je údaj k dispozici, nejdéle však za poslední 4 po sobě jdoucí čtvrtletí, ledaže by bylo vhodnější použít jiný postup¹⁰.

¹⁰ Např. použít údaje právního předchůdce apod. Pokud došlo v předcházejícím kalendářním roce (nebo později před stanovením výše příspěvku) k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se hodnota CD; na základě součtu hodnot za všechny osoby účastníci se dané přeměny (tj. zaniklé, nadále existující i nově vzniklé úvěrové instituce a pobočky). Pokud údaj není k dispozici vůbec, protože se jedná o novou instituci, za kterou nebyly dosud ČNB vykázané žádné kryté pohledávky z vkladů, pro účely výpočtu se má za to, že výše krytých pohledávek z vkladů je nulová.